

ВІХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкерні: 29-26.
—
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІЇ.
—
ЦІНА ОДНОГО ПРИЖИРНИКА
20 сот.

Не можна сказати, щоби й інтерв'ю пос. Лібермана не було сензаційним, таке ж як марш. Дашинського, хоч в іншому роді. Але та сензаційність зрозуміла в обох випадках, коли зважити ультрасензаційну генезу обох тих інтерв'ю. На всякий випадок ствердити належить, що дух інтерв'ю обох соціалістичних лідерів не воівоиничий. Вік у результаті незначимо менший та потужніший. Але вже каже дещо про проблематичність «сил» тих, що нібито хочуть боронити парламенту.

мадлярсько-балканській політиці, — від того часу саме в отих явищах маємо дальший найважливіший симптом сучасної європейської перебудови.

Все те, що нині робиться в середземноморським геополітичним кружціком впадає з рахунок закріпленої повозинними договорами європейської структури. Але в тут стоїмо погляду тільки на початку розвитку. Перший удар в тому напрямку, а саме недавня сильна закордонно-політична активізація Італії, започаткована при богатовиний мовчаші Англії, отворила ріжнього роду можливості в перспективі. Проте одні у всіх тих комбінаціях певне, а саме, що даний південно-європейський "статус кво", оснований на правозонних договорах, змінився скорше чи пізніше і так чи інакше припоро-вняється до наявних необхідностей великодержавної європейської, а переломом протилежної політики.

гай на необхідність цілком простого на підлоху спільних інтересів. Це ще найбільш маркантно виявилось в їх паралельній політиці щодо обох найважливіших зацінених точок балканської справи, а саме щодо Мадярщини і Югославії. Слова Муссоліні про „дочасність границь“, вичеканість на адресу Мадярщини, цілком абігаються і річово й часово з акцією лордів Ротермірів. Так само, тільки під британським дипломатичним та економічним тиском, Югославія є примушена ратифікувати договір в Неттуні, чим на довгий час замикається італійсько-сербська приправа.

А проте на європейським півдні помічаємо покищо ще більші приври в можливостях такого зблизкуванн, ніж навіть у системі всіх трьох великих західних держав. Тим не менше та тенденція й тут існує і в ній помітно ту саму британську руку, що й на заході. Правда, характер того зблизкуванн на півдні має цілком іншу закраску, ніж на заході. Балкансько-levantійський політичний матеріал є цілком іншої якості, ніж західний і вимагає відмінних метод організації. Коли на заході це зблизкуванн йде до певної міри з усіх сторін добровільно і з чистого державного резону, то на півдні В. Британія дає Італії доволі свободи і простору, щоб безпосередньо силою вимусити те, чого не можна досягнути доброю злагодою або при допомозі — Союзу Народів.

Нема сумнівів: іде осьтак своєрідне замирення Європи, „таке європейське мейд ін Англіянд“. І тут і там Європа зблизкується в союзі й порозумінн, помічаються тенденції, аби звязати оба великі європейські геополітичні круги, західний і південний, в один ретязь суто європейських зобовязань і комбінацій. Треба отже здавати собі справу з того, що оте сучасне замирення Європи, чи то шляхом згоди чи таки силою, не є ні трохи викликаним пацифістичним, слезавим пан-європейським сентиментом. Воно повстало з цілком реальних, світово-політичних причин, на перехресті поміж Америкою і Совдепєю — за тихою ініціативою В. Британії покищо цілком під аспектом оборони однаково перед визиском американського долара і перед загрозою східно-європейського і східно-азійського соціального й національного хаосу. Тим не менше оте покищо виразно оборонне європейське замирення криє в своїм нутрі ще й дальші політичні можливості, звернені як проти далекого заходу, так теж у першу чергу проти євразійського Сходу.

Шойно в тих перспективах розвитку європейської політики, заціпає наудар і українську справу. Вона не лежить у площині політичного європейства, але саме на перехресті тих багатьох ширших, отже всесвітньо-політичних можливостей, і тим самим набирає ваги першорядного світово-політичного чинника. І, якщо вірити, що саме війна дасть нам нові вільні можливості, — а треба так вірити! — то не війна внутр, європейської системи, а тільки контрверса, назавм це так, цілих континентів.

Тоді українська справа вирине ано ва, але — в двох можливих формах. Або у виді рекомлензацийного обекту для тих „великодержав“, що мусять поволі поступатись німням і їх політичним домаганням, або у виді суверенного, свідомого своєї цілі політичного субкту. Одне чи це і друге залежить тільки й виключно від дальшого політичного розвитку, від праці поміж нами самими.

Зенон Пеленський.

Н. Кобринська, її могила та її спадкоємці.

Пішуть нам: В ч. 146 „Діла“ поміщений був допис з Болохова про поїздку до Болохова на могилу Наталії Кобринської. Дописувач закінчив свій таку звіткою: „могила Кобринської забута, на ній нема навіть зазначеного деревляного хреста!..“ і повним до нашого жіноцтва, щоб воно заклопоталося могилою Кобринської, бо „це обов'язок українського жіноцтва“.

Неодні подумав собі, що така заплата на доля українських діячів, що за працею для загального добра — не мали ні часу, ні змоги подумати і про себе, і сходили в сніт в нуджі.

Щодо Н. Кобринської, то справа виглядає інакше. Вона була в таких обставинах, що на старості літ не потребувала бути для нікого татарем і зійшла в могилу, не лашаючи загальної обов'язку подбати за хрест на її гробі. Відчуйтесь загально супроти неї могла випасти в іншій формі, нпр. стипендія.

В руці автора цих рядків понав припадково зановіт Наталії Кобринської перехований в болохівському суді під ч. 71/20 а р. 1920; а нього виходить, що Кобринська залишила значне, як на тішні відносини, майно а саме: дім з огородем і полем у Болохові, 31 моргів покутського поля в Болохові коло Снятина, хатню обстаюнку, столове срібло, бібліотеку, тощо, — отже майно понад суму 10.000 дол. ам. Отже стільки, що з малого проценту цього капіталу можна було побудувати і гробницю і хрест на ній поставити. А тимчасом „любі“ своїми і

спадкоємці з вдоволенням майно зоб'яли, а про дорогу своєму в великій адлячності забули. Хіба може женом в душі задрожити, її похилим тихим і дуже дешовим добрим словом: „нашество йя не бееше“, тіл, що від уст собі віднімала, до крайности себе обмежувала, і в останніх літах життя жила, як пуждирка, щоб рішні лишити гарний маєток?

На кім же як на її спадкоємцях лежить перший обов'язок забезпечення її гробу, коли нині в 8 літ після її смерті, могло би таке бути, що ніхто не найшов би і сліду її могили.

Покійно не властиво власним подати до загального відома імен ших спадкоємців — людей інтелігентних. Гадасмо тільки, що наше жіноцтво не потрібує аж їх впручати, а тільки пригадати їх іхній обов'язок, аже по супроти діячів та письменників, а свотки-добродіяки. „Тов. Український жінок“ у Стрию, що єсудує із Болоховом гадас вжити свій фонд на вшанування пам'яті Кобринської в іншій формі, щоб дати змогу її своїмкам поставити на могилі нагробник гідний її особи.

Учасниця прогульки.

Анни, похилила дерева у садах, пірвала доти. Тезаме було в Катомині, у річаних шлесських містах, і Пошані Скарла в ранені, аби, а то більше зручності шкодами в хатах, садах і по полі. Проміоричний підсумок усього шай такий: 30 сіл горіло, 37 убитих а у самій Варшаві 30 осіб ранених, 20 жінок похилених, один похоронений. У Катомі вітер був такий сильний, що потяг дах 2-поверхової камениці.

Причина буревію — несподіваний упадок температури, під впливом якого таві повітря, що прийшла з Берліна, мала час шастити — крім доходу шийні бурі не зазнала.

Сенсаційний напад на пошту.

Напад на пошту на вул. Ганбоній ч. 3 у білий день у Львові для 3-го пошазнався сенсаційним тому, що він до уважної неувдачлив, дав привід лавіській пресі до таких статей. Делі з них у „Слові Польським“ і „Хвилі“ а для 6-го липня добулалися своїми реведаннями аж до конфіскації. Чому? Тому, що подали привітання деяких арештованих Поліційні озгани держать досі ці привітання в тайні, дарма, що шо-години по місті люди передають собі привітання нових арештованих.

Польська преса заявила, що свідство ствердило без сумніву участь у нападі української військової організації. Одночасно повторює запевнення поліційних органів, що винуватці вже відомі. Мало їх бути 8. Яке-ж погодити із цими запевненнями факт, що число арештованих як підозрілих у нападі дійшло аж до кількох десятків осіб і нещипно зростає а також ідуть нещипно нові туси та арешти? Довит судних органів як арештованих йде направо і назіво в напрямку злогоді. При тусі в одній фотографічній заведенні поліція забрала навіть збірні фотографії не тільки „Торговельної школи“, але, й Ради „Технісьменників і журналістів“, членів редакції „Діла“ і „Нового Часу“.

У важких часах.

Боронім села перед визиском чужинських агентів!

Сучасна хвиля лікострує нам цілком явища, яких ми досі є лише німням свідками і на які досі мабуть ніхто не зверну уважної уваги. Маю на думі ті сукупні передозні явища, які віджили тепер у значно збільшеній і досім переробничій формі. Пам'ятаємо доволі добре передозні ріки, коли то ділі села топули а вишених річких гешетарів і цияок, коли чужий елемент, використовуючи неграмотність нашого аскодупного селянина, насав його асрацницею, часто-густо пускаючи а торба

МИКОЛА МАТІВ-МЕЛЬНИК

7)

Із нетрів ночі.

(Шокінчення.)

Приходить знову ніч і я знову буду куняти на дошці під вікном. Куди це йде, до чого?.. Я вже не можу, чуєте, не можу тут бути!..

І ще раз і ще раз: кулаками об двері..

Нема... Тихо... —

Вечір спускає сіру кавву. Десь бе година, десь тече ріка глуха... Я чую, як усе мовкне, тихе й я лягаю... Припер голову до мурів сон... —

І знову бе година... Десь на плесі суше золота гондоля і крає вогнюнн мережку, що розлітається в тисячі брижі... Вони дріжать, вирівнюються і цінують біле тіло лілей на підковах листків... Куди несе мене?.. так тихо, тихо торкається до берега... —

Я йду поміж пової квіту в червоні ягоди малини... —

...Вона!..

Наші руки спалелися.

Цілунок гарячий, як захід сонця над пірамідами... І запах ладану похід готинькі каплиці смері. На її чолю розіслав легіт пасмо кинутого шовку. Сиялий обивало його круг мрамору чола... Так, обковою солодкі ліній лия... Правильний, рівний ніс... Жагу уст роздубовану... і два туркуси, що розліталися молитвою. Як дві половини неба в літню ніч — розлітає молодую дорогою... —

Вона — як Тіціанова Флора... —

Вона — молитва моя!..
Голосний хропіт, наче в різні, вилітає з його грудей й дерся по стінах.

— Проклятий довгий Мікель! Алеж, чому він перетягнувся на мою прічу? Чому він сюди поліз?!

Аз вікну точився клубками холоду. Я змерз... Радок уставав над землею — і з ним прийшов день мойого внаволення. Неждано, нагло.

Я не знаю, як воно сталося: у мене не було більше сили, сидіти каменем на одному місці: і в день і в ночі... —

За мою спиною лежав і харчав своїм дірчим горлом, мов недорізнана худобина. Голова на торбині, у якій і ховав останню четвертину хліба... Плюгава сліна всякала в полотно сивою плімою... —

Напів одхидені повіки... ах ті повіки!.. (Я вже мабуть ніколи не вкушу спокійно хліба...)
Раптом урвалося. Шось кинуло біле полуш в мозок... Світ затанцював під моїми поганами... —

— Я абиь його, чуєте? Я абиь його цими моїми руками!..

Що? Ви аякаетесь, боїтеся моїх снів?.. Яж вам іше раз те саме скажу: я абиь його, як поганого каменичного шурі!..

Ви зрозумійте: Я кричав, благав — ніхто не відзивався. Мені його туди очевидно пісали, щоб... —

А він троїв мене, сотав мої нерви — що години: забрав у мене хліб, воду, повітря!..

Якби на усе у клітку вшпунді скажену собаку, або злочу мапан? Ні чи скажіть мені, що ви робили би тоді?!

Там, коло того дурного стола...
Конець дубової лавки свиснув у повітрі: пріча застоїнала — — і тихо

Я не дивився туди.

Мені здавалося, що вся ідь переходить стільцем від нього до мене. А на стіні замерехтіло в очах червоним... —

Він давно скопав. Чого я стою... Чогож я огидна лавка? Я жбурнув нею з усієї сили до дверей. (Шось дзенькнуло і впало на бетон). Я пізнав ще раз і ще раз... Тріски. (Вилетіла окова зі шклом.)

— А тепер прийтете?..

— Ха-ха-ха-а!..

— Ага тапшоє шбля по камінию — і скорі, шпаркі кроки.

Аж тепер... —

Знову пекло під нігтями, як тоді... Але я тишався, я так радів... —

— Ваш суд... що він мені! Один момент... —

Шуміла машинна, іржали колеса, як дошки і гиланся поляни.

І — хоча руки переїдав ланіох і над мою головою перехрепувалися два бланкуні штики — я тишався, бо чув, як рух життя мене несе на своїйому хребті, крізь вікна вагону бачив іру деліток на плесах, море зелени, радість краси в усіхміні лия людей.

За цілі віки — один момент!..

У Львові 1928

